

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

СЕКТОР ЗА НАДЗОР НАД ОБАВЉАЊЕМ ДЕЛАТНОСТИ ОСИГУРАЊА
ОДЕЉЕЊЕ ЗА НАДЗОР НАД ДЕЛАТНОШЋУ
ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ ФОНДОВА

**СЕКТОР ДОБРОВОЉНИХ ПЕНЗИЈСКИХ
ФОНДОВА У СРБИЈИ**

Извештај за четврто тромесечје 2016. године

Садржај:

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова	3
2. Нето имовина добровољних пензијских фондова	4
3. Структура имовине добровољних пензијских фондова.....	5
4. Принос од улагања	6
5. Накнаде друштава за управљање	10
6. Обим трговања хартијама од вредности.....	11
7. Трансакциони трошкови	12
8. Број и структура корисника	12
9. Уплате, исплате и пренос средстава.....	14

1. Учесници на тржишту добровољних пензијских фондова

На тржишту добровољних пензијских фондова на крају четвртог тромесечја 2016. године пословала су четири друштва за управљање која су управљала имовином седам добровољних пензијских фондова, једна кастоди банка и пет банака посредника¹.

На крају четвртог тромесечја 2016. године, у друштвима за управљање било је запослено 120 лица. Број запослених је повећан за један у односу на претходно тромесечје.

Народна банка Србије, на основу положеног стручног испита и испуњених осталих потребних услова, издаје дозволу за обављање послова информисања о пословању добровољних пензијских фондова. До краја четвртог тромесечја 2016. године издато је укупно 696 дозвола за обављање послова агента продаје.

Друштва за управљање и банке посредници ангажују агенте продаје. На крају четвртог тромесечја 2016. године друштва за управљање ангажовала су 84 лица, а банке посредници 409 лица.

¹ Raiffeisen banka a.d. Beograd, Societe Generale banka Srbija a.d. Beograd, NLB banka a.d. Beograd, Addiko Bank a.d. Beograd и Sberbank a.d. Beograd

2. Нето имовина добровољних пензијских фондова

Нето имовина фондова на крају четвртог тромесечја 2016. године износила је 32,8 милијарди динара. У четвртом тромесечју нето имовина је порасла за 3,8%. На промену вредности нето имовине утичу нето уплате²

На крају четвртог тромесечја 2016. године нето имовина износила је 32,8 милијарди динара.

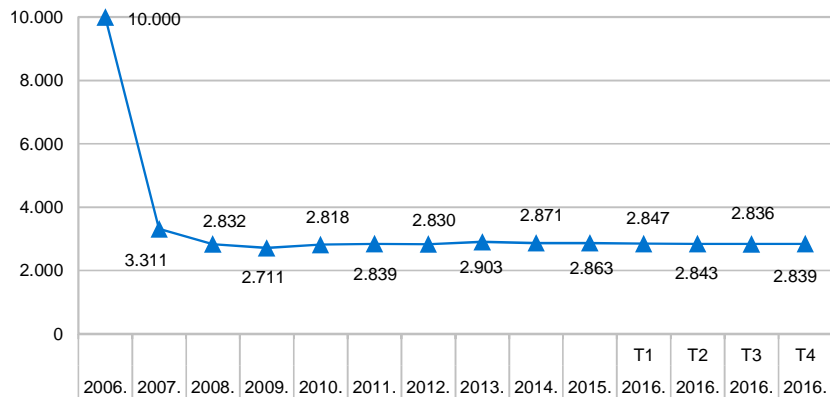
средстава у фондове, исплате средстава из фондова и добит коју фондови остварују од улагања. У четвртом тромесечју 2016. године укупне уплате износиле су 787,8 милиона динара, чланови су повукли 281,2 милиона динара, док је добит од улагања износила 713,8 милиона динара.

Нето имовина у сектору на крају периода (у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
									T1	T2	T3	T4
3,1	4,6	7,2	9,9	12,5	16,0	19,7	23,6	28,9	29,6	30,7	31,6	32,8

Извор: Народна банка Србије.

Концентрација у сектору на крају периода (Herfindahl–Hirschman Index)

Извор: Народна банка Србије

² Нето уплате су укупне уплате умањене за накнаду приликом уплате.

Тржишна концентрација у сектору³ на крају четвртог тромесечја 2016., мерена Херфиндал–Хиршмановим индексом, износила је 2.839 поена, што указује на високу концентрацију на тржишту добровољних пензијских фондова.

Уколико се фондови класификују по групама према висини нето имовине фонда у односу на висину нето имовине сектора, у групама „велики“ и „средњи“ налазе се по два фонда, који заједно остварују тржишно учешће од 96%, док највећи фонд има удео од око 41%.

Број фондова у групама подељеним према тржишном учешћу (у јединицама)

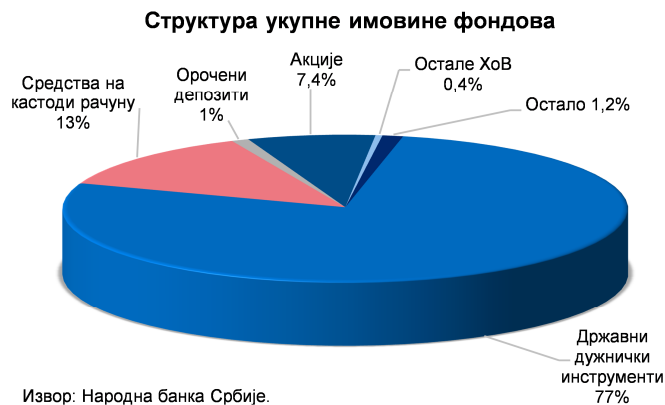
Учешће у нето имовини (у %)	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
										T1	T2	T3	T4
Велики (20 и више)	3	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Средњи (5 - 19,99)	-	2	3	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Мали (0 - 4,99)	4	6	5	4	5	5	2	2	3	3	3	3	3

Извор: Народна банка Србије.

3. Структура имовине добровољних пензијских фондова

На крају четвртог тромесечја 2016. године структура улагања имовине фондова није знатније измењена. Највећи удео имале су државне обвезнице које су чиниле 77% укупне имовине. Средства на кастоди рачунима и орочени депозити банака чинили су 14%, а акције 7,4% укупне имовине фондова и остале ХоВ 0,4% (обвезница Европске банке за обнову и развој). Улагање у непокретности, инвестиционе јединице отворених инвестиционих фондова и потраживања чине класу остало која је износила 1,2%.

Највише средстава уложено је у државне дужничке инструменте – 77%.

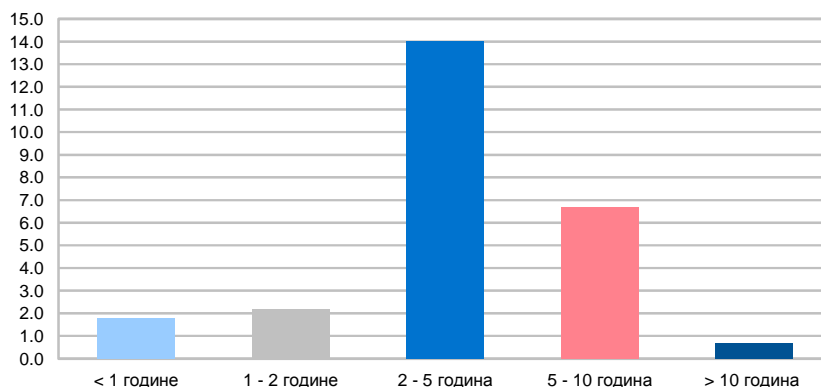

³ Посматрано према учешћу у укупној нето имовини.

На крају четвртог тромесечја 2016. године 7,3% државних дужничких инструмената имало је рок доспећа до годину дана, 8,8% од једне до две године, 55% од две до пет година, 26,2% од пет до десет година и 2,8% преко десет година.

Просечна рочност средстава⁴ уложених у државне дужничке инструменте је 4,5 година.

Рочна структура улагања у државне дужничке инструменте
(у млрд RSD)

Извор: Народна банка Србије.

У домаћој валути, на крају четвртог тромесечја 2016. године, налазило се 87,3% укупне имовине, а у иностраној валути 12,7% укупне имовине (у еврима).

4. Принос од улагања

На крају четвртог тромесечја 2016. године *FONDex*⁵ је достигао вредност од 2.592,5⁶. Пораст *FONDex*-а представља пондерисани просек приноса свих фондова, и у четвртом тромесечју 2016. године износио је 2,2%, а за последњих годину дана 7,7%. Принос *FONDex*-а од почетка пословања⁷ износио је 9,9%.

Имајући у виду структуру улагања имовине фонда, на принос утичу: промена криве приноса на државне дужничке инструменте⁸, промена вредности акција,

⁴ Рочност инструмената пондерисана њиховим уделом у укупним улагањима у државне дужничке инструменте.

⁵ *FONDex* је индекс који представља кретање вредности инвестиционих јединица свих добровољних пензијских фондова на тржишту.

⁶ На дан када је први добровољни пензијски фонд почео с радом, 15. новембра 2006. године, почетна вредност *FONDex*-а износила је 1.000.

⁷ Годишња стопа.

⁸ Пад каматне стопе утиче на раст цене дужничких инструмената и обрнуто. Цене инструмената дуже рочности осетљивије су на промене каматних стопа.

висина референтне каматне стопе, висине каматних стопа банака и промене курса динара у односу на евро.

На примарном тржишту дужничких државних инструмената (резорских записа и обвезница трезора) у односу на треће тромесечје 2016. године обим емисија је готово изједначен, док су дисконтне стопе бележиле пад.

Укупна тржишна вредност емисија дугорочних државних инструмената деноминованих у динарима у четвртном тромесечју 2016. године износила је 69,7 милијарди динара. Највише је емитовано трогодишњих (38,3 милијарде динара), седмогодишњих (23,9 милијарди динара) и једногодишњих (7,5 милијарди динара) хартија од вредности.

Извршне стопе динарских инструмената у овом тромесечју су ниже него у претходном.

Тржишна вредност емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности
(у млрд RSD)

Рок доспећа	T4 2015.	T1 2016.	T2 2016.	T3 2016.	T4 2016.
3м	5,7	3,6	-	-	-
6м	5,8	2,8	-	0,7	-
12м	24,1	17,2	11,2	9,8	7,5
18м	-	-	-	-	-
24м	28,1	28,0	10,5	-	-
36м	-	31,6	28,1	17,2	38,3
60м	14,9	-	-	-	-
84м	-	-	-	28,0	23,9
120м	-	-	0,1	-	-
Укупно	78,7	83,2	49,9	55,7	69,7

Извор: Министарство финансија.

Извршне стопе емитованих динарских државних дужничких инструмената, по рочности

Рок доспећа	T4 2015.	T1 2016.	T2 2016.	T3 2016.	T4 2016.
3м	2,9%	2,8%	-	-	-
6м	3,3%	3,3%	-	2,7%	-
12м	4,1%	4,0%	4,0%	3,6%	3,5%
18м	-	-	-	-	-
24м	5,0%	5,0%	4,3%	-	-
36м	-	6,0%	5,4%	5,0%	4,7%
60м	6,5%	-	-	-	-
84м	-	-	-	6,0%	5,6%
120м	-	-	4,2%	-	-

Извор: Министарство финансија.

У четвртог тромесечју 2016. године, евроденоминирани државни дужнички инструменти емитовани су у укупној вредности од 239,1 милион евра, и то: двогодишњи (74 милиона евра) са стопом од 1,1%, петнаестогодишњи (71,3 милиона евра) са стопом од 4,2%, једногодишњи (49,6 милиона евра) са стопом од 0,8% и трогодишњи (44,2 милиона евра) са стопом од 1,7%.

Тржишна вредност емитованих евроденоминираних државних дужничких инструмената, по рочности
(у млн EUR)

Рок доспећа	T3 2015.	T4 2015.	T1 2016.	T2 2016.	T3 2016.	T4 2016.
12м	30,5	35,7	98,4	123,9	49,6	49,6
24м	91,2	96,8	119,7	108,3	23,0	74,0
36м	33,3	22,5	144,3	148,7	-	44,2
60м	-	47,8	71,8	-	98,2	-
84м	-	-	-	-	-	-
120м	70,7	21,9	-	-	-	-
180м	-	-	-	-	-	71,3
Укупно	225,6	224,8	434,3	380,8	170,7	239,1

Извор: Министарство финансија

Извршне стопе емитованих евроденоминираних државних дужничких инструмената, по рочности

Рок доспећа	T3 2015.	T4 2015.	T1 2016.	T2 2016.	T3 2016.	T4 2016.
12м	1,6%	1,6%	1,1%	0,9%	0,8%	0,8%
24м	2,2%	1,8%	1,8%	1,2%	1,1%	1,1%
36м	3,9%	3,5%	3,3%	2,6%	-	1,7%
60м	-	4,0%	3,5%	-	2,9%	-
84м	-	-	-	-	-	-
120м	4,5%	4,4%	-	-	-	-
180м	-	-	-	-	-	4,2%

Извор: Министарство финансија.

На Београдској берзи је током четвртог тромесечја 2016. године забележен раст цена акција од 12,7%, мерено индексом *BELEX15*⁹ (вредност индекса на крају децембра била је 717,4). Кретање индекса за последњих годину дана забележило је раст од 11,4%.

Референтна каматна стопа на крају децембра 2016. године износила је 4%. Ниво каматних стопа које фондови остварују на средства у динарима на кастоди рачунима прати кретање референтне каматне стопе.

У четвртог тромесечју 2016. године динар је депресирао у односу на евро, тако да је на крају овог тромесечја вредност динара мања за око 0,15% у односу

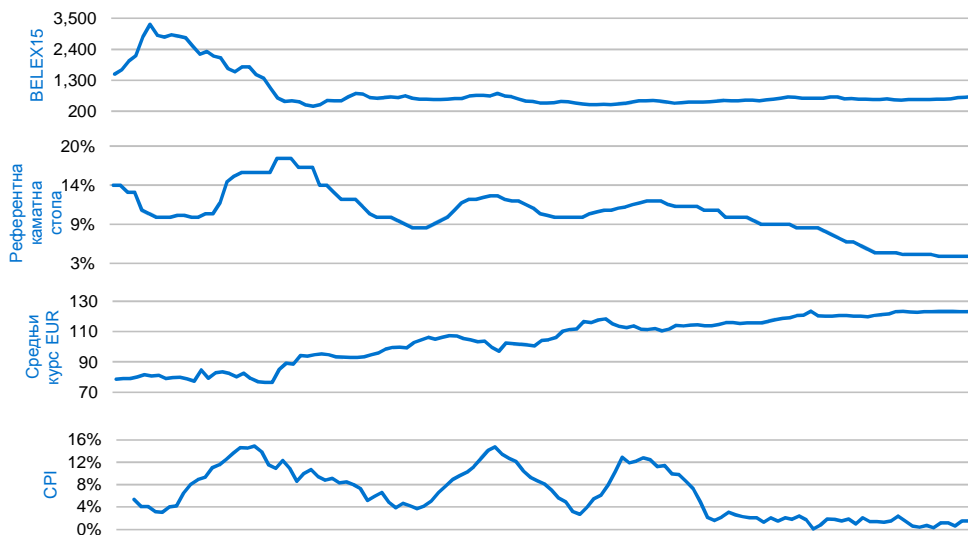
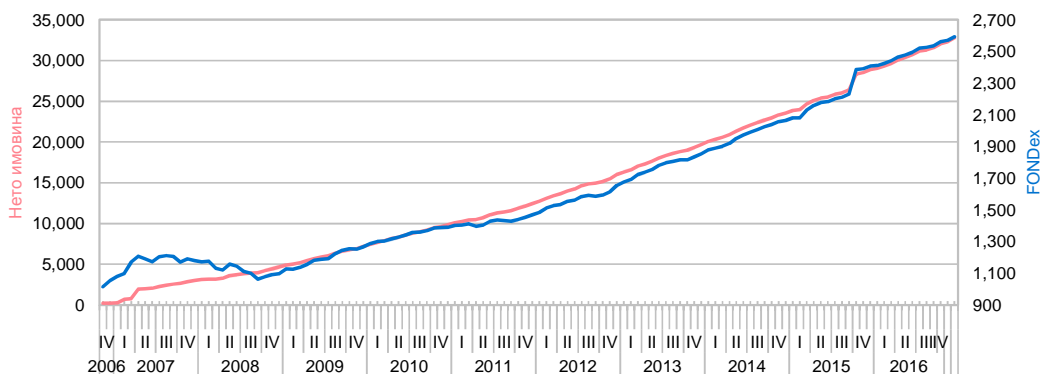
⁹ Од укупног улагања фондова у акције, највећи део односи се на акције које се налазе у корпи *BELEX15*, тако да овај индекс представља добар „бенчмарк“ за акцијски део портфолија фондова.

на крај претходног тромесечја. У истом периоду, вредност динара је у односу на амерички долар мања за 6,6%.

Стопе раста цена у октобру, новембру и децембру биле су 0,7%, -0,1%, односно -0,1%, респективно. Потрошачке цене у децембру 2016. године, у поређењу са истим месецом претходне године, повећане су за 1,6%.¹⁰

Кретање вредности нето имовине, FONDEX-а и кључних показатеља од почетка пословања ДПФ

(у млн RSD, јединицама, односно у %)

Извор: Народна банка Србије, Београдска берза, Републички завод за статистику.

¹⁰ Извор: Републички завод за статистику

5. Накнаде друштава за управљање

Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима прописује максималне процентуалне износе накнада које друштва за управљање могу да наплате члановима фонда. Накнаде друштва састоје се од накнаде приликом уплате доприноса и накнаде за управљање фондом.

Накнада приликом уплате не може бити већа од 3% од износа уплате и накнада за управљање не може бити већа од 2% од обрачунске нето вредности имовине. Накнада за пренос рачуна може бити наплаћена само у висини стварних трошкова преноса.

Усвајањем измена закона, почетком маја 2011. године, измењене су и накнаде које друштва наплаћују, а које ће се примењивати када нето имовина свих фондова достигне 0,75% БДП-а. Предвиђено је да максимална накнада за управљање буде 1,25% годишње од обрачунске нето вредности имовине¹¹, док висина накнаде приликом уплате неће бити законски ограничена. Тренутно је нето имовина на нивоу од око 0,78%¹² БДП-а.

Накнаде су један од параметара које члан треба да има у виду приликом избора фонда, али их не треба посматрати изоловано. Висина накнаде зависи и од инвестиционе политике, односно активности инвестирања. По правилу, активнији фондови, намењени млађим особама које ће доприносе уплаћивати у дужем временском периоду, у већем проценту инвестирају у сложеније инструменте, преузимају већи ниво ризика и од таквих фондова се очекује већи принос, због чега имају и веће накнаде. С друге стране, фонд који инвестира пасивно и у сигурније финансијске инструменте требало би да има и мање накнаде. Инвестициону политику фонда, тј. планирано улагање средстава чланова фонда, очекивани принос фонда и ниво ризика који фонд (односно члан) преузима, као и накнаде које друштва наплаћују, треба посматрати заједно при доношењу одлуке о избору фонда.

Од почетка пословања друштва у највећој мери наплаћују накнаду за управљање у износу од 2%, док се накнада приликом уплате смањивала. У четвртном тромесечју 2016. године та накнада износила је 1,99%. Однос две накнаде променио се од почетка пословања друштава, када је износ накнаде приликом уплате био већи. На крају четвртог тромесечја 2016. године накнада за управљање чини око 91% укупно наплаћених накнада. Оваква промена односа две накнаде настала је као последица раста нето вредности имовине фондова и

Накнаде за управљање биће ограничене на 1,25% након што нето вредност имовине на основу годишњих финансијских извештаја свих фондова достигне 0,75% БДП-а.

¹¹ Члан 23. став 2. тачка 2. Закона о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник РС“, бр. 85/2005 и 31/2011).

¹² Извор БДП: База података републичког завода за статистику – Квартални бруто домаћи производ у текућим ценама, недесезонирани подаци.

све веће основе на коју се наплаћује накнада за управљање. Накнада приликом уплате, иако видљива на првом кораку, тј. приликом уплате средстава у фонд, није и највећи трошак за члана. То је трошак који члан плаћа само једном, као врсту улазне накнаде.

Накнада за управљање се обрачунава свакодневно на вредност нето имовине фонда и садржана је директно у вредности инвестиционе јединице, тако да обрачуната и објављена вредност инвестиционе јединице јесте вредност након одбитка накнаде за управљање фондом.

У четвртог тромесечју 2016. године накнада за управљање износила је 162 милиона динара. У последњих годину дана накнада за управљање износила је 614,4 милиона динара, док је у истом периоду остварена добит од 2,3 милијарде динара. С даљим растом нето имовине, али и јачањем конкуренције између фондова, може се очекивати постепено смањивање накнаде за управљање.

Износ наплаћених накнада друштава за управљање

(у млн RSD)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
										T1	T2	T3	T4
Накнада приликом уплате	42,9	56,9	54,9	59,4	57,9	60,1	58,7	55,4	53,0	13,6	14,2	13,9	15,2
Накнада за управљање	37,8	73,5	117,3	170,7	220,0	284,1	357,8	432,8	514,9	145,4	150,2	157,0	161,8

Извор: Народна банка Србије.

6. Обим трговања хартијама од вредности

Обим промета добровољних пензијских фондова у четвртог тромесечју 2016. године износио је 3,6 милијарди динара.

Учешће добровољних пензијских фондова у промету на Београдској берзи на крају овог тромесечја износило је око 8%.

Трговање добровољних пензијских фондова хартијама од вредности

(у млрд RSD)

	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.				
									T1	T2	T3	T4	
Обим промета ХоВ	1,7	13,1	14,9	19,3	13,2	12,9	21,2	14,5	1,6	2,3	4,0	3,6	
Куповина	1,8	8,1	8,1	10,6	7,1	9,0	12,1	7,9	1,1	0,8	2,5	2,0	
Београдска берза	0,8	0,4	1,3	0,7	0,3	0,4	0,5	0,9	0,4	0,3	0,1	0,4	
Ванберзанско трговање	0,3	0,4	0,3	1,3	0,1	0,7	0,9	1,8	0,6	0,1	0,1	0,3	
Аукције државних ХоВ	0,0	7,3	6,5	8,6	6,7	7,9	10,7	5,2	0,1	0,4	2,3	1,3	
Продаја	0,4	0,4	0,8	3,8	4,2	2,0	5,4	3,6	0,2	0,7	0,6	1,5	
Београдска берза	0,1	0,1	0,6	0,4	0,3	0,6	0,3	0,5	0,2	0,2	0,6	0,9	
Ванберзанско трговање	0,3	0,3	0,2	3,4	3,9	1,4	5,0	3,2	0,0	0,6	0,0	0,5	
Доспеће	0,2	4,6	6,1	4,9	2,0	2,0	3,7	2,9	0,3	0,7	0,9	0,1	
Однос куповине према продаји и доспећу	2,4	1,6	1,2	1,2	1,1	2,3	1,3	1,2	2,1	0,5	1,7	3,2	
Учешће у укупном промету на Београдској берзи (у %)		1,2%	1,1%	8,0%	3,8%	2,6%	3,4%	4,1%	6,1%	9,5%	3,3%	7,8%	8,1%

Извор: Народна банка Србије, Београдска берза.

7. Трансакциони трошкови

Трошкови настали у вези с куповином, продајом и преносом хартија од вредности (накнаде централног регистра, берзанске накнаде, пореске обавезе) и трошкови текућег одржавања непокретности у које је уложена имовина фонда наплаћују се из имовине фонда. Остали трошкови наплаћују се из имовине друштва за управљање.

На крају четвртог тромесечја 2016. године код трансакционих трошкова, који се наплаћују из имовине фонда, подједнак удео имају накнаде централног регистра и берзанске накнаде, док су код трошкова које друштва за управљање плаћају из својих средстава најзначајнији трошкови брокера.

Износ трансакционих трошкова (у млн RSD)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
										T1	T2	T3	T4
Укупно	10,0	5,3	7,4	9,5	7,0	4,7	6,0	6,2	5,6	1,5	2,5	1,3	2,2
Брокерске накнаде	4,5	2,2	3,8	4,5	2,9	2,0	2,5	2,0	1,3	0,5	0,8	0,2	0,8
Накнаде кастоди банке	1,8	1,5	2,0	2,4	2,2	1,5	1,9	2,0	2,0	0,5	0,5	0,4	0,6
Берзанске накнаде	1,6	0,8	0,4	1,1	0,8	0,3	0,6	0,6	0,8	0,2	0,3	0,1	0,4
Накнаде централног регистра	1,0	0,6	1,2	1,5	1,1	0,9	0,9	1,6	1,6	0,3	0,8	0,5	0,4
Остали трошкови	1,1	0,2	-	-	-	-	0,1	0,0	-	-	-	-	0,0

Извор: Народна банка Србије.

8. Број и структура корисника

На крају четвртог тромесечја 2016. године, у фази акумулације¹³ налази се 183.553 корисника¹⁴. Они имају 250.460 склопљених уговора о чланству¹⁵ у добровољним пензијским фондовима.

Учешће корисника услуга пензијских фондова у укупном броју запослених износи 9,5%¹⁶.

Број уговора и број корисника (у хиљадама)

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
										T1	T2	T3	T4
Број уговора	158,5	201,6	215,7	220,4	234,4	240,4	244,5	252,1	258,1	252,4	251,9	248,1	250,5
Број корисника	-	156,0	165,2	166,8	174,9	179,8	183,5	188,0	190,5	185,8	185,6	182,2	183,6
Удео активних корисника у укупном броју (у %)	-	41,6%	36,0%	43,9%	35,1%	30,5%	30,3%	31,3%	25,3%	26,5%	25,2%	27,7%	28,5%

Извор: Народна банка Србије

¹³ Чланство у фонду дели се на две фазе – фазу акумулације (период у коме се уплаћују средства) и фазу повлачења средстава (период када члан повлачи акумулирана средства).

¹⁴ Број корисника је број особа које су чланови добровољног пензијског фонда (или фондова). Овај број је мањи од броја уговора о чланству, с обзиром на то да знатан број корисника има више од једног склопљеног уговора о чланству у истом или у различитим фондовима.

¹⁵ Број уговора о чланству је збир броја индивидуалних уговора о чланству и броја чланова свих пензијских планова.

¹⁶ Извор броја запослених лица: Народна банка Србије.

Структура корисника по динамици уплате
(у јединицама и у %)

Корисници који су имали уплату	Период	Број корисника	Удео (%)
	1 месец	52.351	29%
3 месеца	56.080	31%	
6 месеци	57.944	32%	
12 месеци	61.295	33%	
Од у члањења (1)	163.484	89%	
Без средстава на рачунима (2)	20.069	11%	
Укупно (1+2)	183.553		

Извор: Народна банка Србије.

Износ акумулираних средстава зависи од висине уплата, приноса које остварују фондови, висине накнада и дужине периода акумулације средстава, тако да се са повећањем износа доприноса и периода акумулације средстава, уз приносе које фондови остварују, повећава и износ просечних средстава на индивидуалним рачунима чланова. Просечан износ акумулираних средстава на рачунима чланова који су до сада најмање једном уплатили допринос износио је нешто више од 200 хиљада динара и у сталном је порасту.

На крају четвртог тромесечја 2016. године број корисника који су чланови два или више фондова износио је 39.354 или 21,4% од укупног броја.

Просечан износ акумулираних средстава на крају периода
(у хиљадама RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
									T1	T2	T3	T4
-	34,6	52,2	70,5	84,5	105,3	127,3	148,3	179,4	183,4	190,2	194,6	200,6

Извор: Народна банка Србије.

У четвртном тромесечју 2016. године структура корисника по полу и износу њихових средстава није се значајно променила у односу на претходне периоде. У већини су мушкарци, који у укупном броју корисника учествују са око 60%.

Број корисника по броју фондова у којима су чланови
(у јединицама)

Број фондова	Број корисника
1	144.199
2	31.280
3	7.942
4	119
5	8
6	4
7	1
Укупно	183.553

Извор: Народна банка Србије.

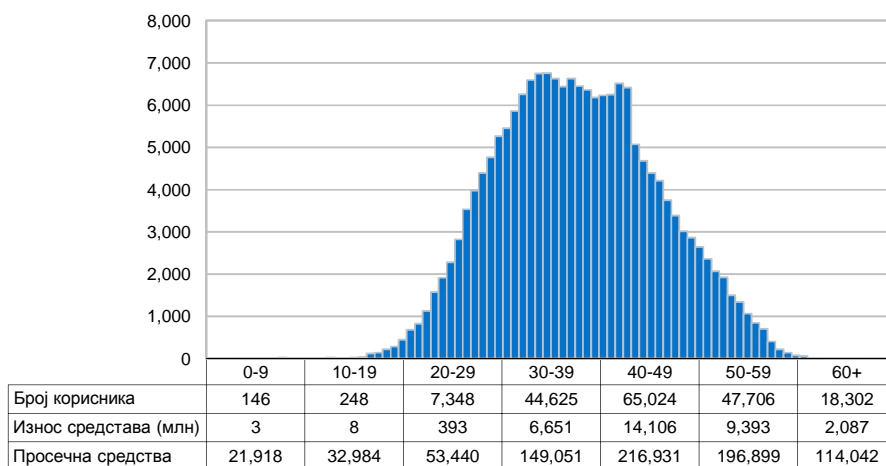
Број корисника по броју закључених уговора о чланству
(у јединицама)

Број уговора	Број корисника
1	132.777
2	38.597
3	9.265
4	2.167
5	534
6	159
7	40
8	5
9	8
10	1
Укупно	183.553

Извор: Народна банка Србије.

Расподела корисника и акумулираних средстава по годинама живота

(у јединицама, односно у RSD)

Извор: Народна банка Србије.

Просечна старост корисника добровољних пензијских фондова на крају четвртог тромесечја 2016. године износи око 45 година, а највише је корисника старости од 30 до 50 година, око 60%. Оваква структура корисника је стална и не мења се од почетка рада фондова. Исто тако, проценат корисника који су старији од 53 године сличан је као у претходним годинама и износи 25,5%.

9. Уплате, исплате и пренос средстава

У четвртом тромесечју 2016. године, од укупних уплата 38,3% односи се на индивидуалне уплате, 31,3% на уплате послодаваца који као обвезници уплате својим запосленима уплаћују доприносе у пензијски фонд, док се 30,4% односи на уплате преко пензијских планова. Током последњих осам година, укупне уплате средстава у добровољне пензијске фондове су у великој мери стабилне.

У четвртом тромесечју 2016. године нето уплате износиле су 772,6 милиона динара.

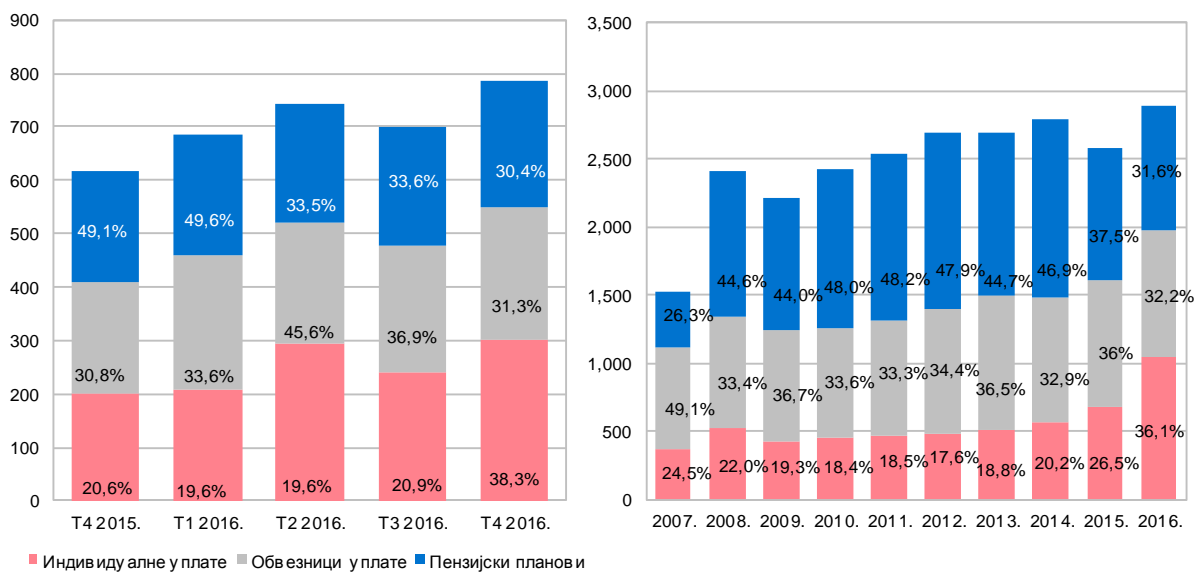
Укупне уплате доприноса у фондове

(у млрд RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
									T1	T2	T3	T4
1,50	2,25	2,22	2,43	2,53	2,70	2,70	2,80	2,58	0,66	0,74	0,70	0,79

Извор: Народна банка Србије.

Обим и структура укупних уплата доприноса (у млн RSD, односно у %)

Индивидуалне уплате ■ Обвезници уплате ■ Пензијски планови
Извор: Народна банка Србије.

Иако постоји могућност индивидуалних уплата доприноса, највећи број уплата врши се преко послодавца који својим запосленима уплаћују средства у фонд, чиме показују висок степен одговорности према запосленима. Велики потенцијал за даљи раст броја чланова пензијских фондова је управо у компанијама с великим бројем запослених. На овај начин запослени, односно послодавци, могу остварити уштеде, обзиром да се уплата пензијског доприноса у добровољне пензијске фондове из средстава послодавца ослобађа плаћања пореза на доходак грађана и доприноса за обавезно социјално осигурање до износа од 5.501¹⁷ динар по запосленом месечно, као и да се уплате у истом износу које послодавац врши путем административне забране, обуставом и плаћањем из зараде запосленог, ослобађају плаћања пореза. Наведене олакшице представљају додатни вид стимулације за запослене и послодавце да један део издвајања за зараде усмере ка штедњи у добровољним пензијским фондовима.

Исплате средстава највећим делом врше се једнократно. С обзиром на то да повлачење средстава врше чланови који испуњавају услове, а нису дуго у фонду, акумулирана сума на њиховим рачунима је релативно мала, те је овакав начин исплате и очекиван, иако он не одговара природи добровољних пензијских фондова која претпоставља коришћење акумулираних средстава у дужем временском периоду. Са повећањем периода акумулације средстава и суме

¹⁷ На основу одлуке Владе Републике Србије, једном годишње се врши усклађивање овог износа са висином инфлације у претходној години

средстава на рачунима, може се очекивати повећање удела програмираних исплата и других начина повлачења.

Укупне исплате средстава члановима фондова

(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
									T1	T2	T3	T4
141,4	384,6	448,5	458,1	517,6	751,7	945,2	1213,4	1226,2	288,8	302,3	323,4	281,2

Извор: Народна банка Србије

Исплате средстава из фондова се повећавају из године у годину. Оваква појава нормална је последица развоја система, јер ће се с повећањем доприноса и нето имовине, као и са повећањем броја година функционисања система добровољних пензијских фондова повећавати и висина исплата посматрано у апсолутним износима.

У четвртном тромесечју 2016. године, укупне исплате корисницима износиле су 281,2 милиона динара.

Трансфери представљају пренос средстава из једног фонда у други. Члан фонда може пренети део или сва средства, при чему плаћа само стварне трошкове преноса.

У четвртном тромесечју 2016. године трансфери су износили 63 милиона динара.

Укупни трансфери између фондова

(у млн RSD)

2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.			
									T1	T2	T3	T4
19,5	235,1	141,5	216,1	165,9	72,3	137,17	126,3	219,7	60,3	58,1	86,2	63,0

Извор: Народна банка Србије.